

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ BİZNES UNİVERSİTETİ

**Bakı Biznes Universitetinin Elmi Şurasının
_____ nömrəli _____-ci il tarixli
qərarı ilə təsdiq edilmişdir.**

BAKALAVRİAT SƏVİYYƏSİNİN “İQTİSADİYYAT”
İXTİSASI ÜZRƏ

T Ə H S İ L P R O Q R A M I

İxtisasın (proqramın) şifri və adı: 050405 - İqtisadiyyat

BAKİ - 2020

BAKALAVRIAT SƏVİYYƏSİNİN 050405 - İQTİSADİYYAT İXTİSASI ÜZRƏ TƏHSİL PROQRAMI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bakalavriat səviyyəsinin **050405 - İqtisadiyyat** ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (bundan sonra ixtisas üzrə Təhsil Proqramı) "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də "Ali təhsilin bakalavriat (əsas (baza ali) tibb təhsili) səviyyəsi üzrə ixtisasların (proqramların) Təsnifatı"na uyğun Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin 09.07.2020-ci il tarixli F-393-saylı Qərarı ilə təsdiq edilmiş 050405 – "İqtisadiyyat" ixtisasının Təhsil Proqramı əsasında hazırlanmışdır.

1.2. Təhsil Proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:

1.2.1. İxtisas üzrə məzunun kompetensiyalarını, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə təlim və öyrənmə metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktura və kadr potensialına olan tələbləri, tələbənin təcrübəkeçmə, işə düzəlmə və təhsilini artırma imkanlarını müəyyənləşdirir;

1.2.2. Tələbələrə və işəgötürənləri məzunların əldə etdiyi bilik və bacarıqlar, eləcə də təlim nəticələri bərədə məlumatlandırmaq;

1.2.3. Təhsil Proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı bu prosesə cəlb olunan ekspertləri məlumatlandırmaq.

1.2.4. İqtisadiyyat üzrə kadr hazırlığını həyata keçirmək;

1.2.5. Tələbələrə İqtisadiyyat ixtisası üzrə nəzəri və praktiki bilik və anlayışlarla təmin etməklə İqtisadiyyat sahəsi üzrə problemlərin həllinə yaradıcı yanaşma bacarığını aşılamaq.

1.2.6. Tələbələrə iqtisadiyyat sahəsində karyera qurmaları və gələcəkdə cəmiyyətdəki mövqeyinə hazırlamaq;

1.2.7. Kompüter savadlılığını inkişaf etdirmək, ixtisas üzrə riyazi-iqtisadi təhlillər aparmaq və komandada işləmək bacarıqlarını aşılamaq.

1.3. Peşəkar fəaliyyət sahəsi:

"İqtisadiyyat" ixtisası üzrə məzunun peşə fəaliyyətinin sahəsi dövlət və qeyri dövlət müəssisələrində istehsal və xidmət sahələrində maliyyə, vergi, əmlakın idarə edilməsi, sosial-müdafiə sahəsi, bank, sığorta, qiymətli kağızlar sahəsi və s. hesab edilir.

1.4. Peşə fəaliyyətinin obyektləri.

Məzunun peşə fəaliyyətinin obyektləri aşağıdakılardır:

1. İcra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada ölkənin iqtisadi və sosial siyasətini həyata keçirən dövlət strukturlarının müvafiq bölmələri

2. Dövlət vergi, maliyyə, əmlak xidməti, sosial-müdafiə, gömrük orqanları və s.

3. Konsaltinq və digər xidmətləri həyata keçirən müəssisələr.

4. Məhsul istehsal edən sənaye müəssisələri

5. Banklar, birjalar, maliyyə, sığorta şirkətləri;

6. Dövlət, bələdiyyə qurumlarının təsərrüfat xidmətləri;

7. Biznes və sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan müəssisə, təşkilat və təsərrüfat subyektləri;

8. Beynəlxalq biznes, maliyyə, turizm və digər xidmətlər üzrə dünya bazarlarında fəaliyyət göstərən transmilli şirkətlər;

9. Mövcud qaydalara riayət olunmaqla müxtəlif təhsil müəssisələrinin iqtisadiyyat, biznes, sahibkarlıq bölmələrində və peşə ixtisasına uyğun strukturlarda;

1.5. Proqram "**050405 - İqtisadiyyat**" ixtisası üzrə bakalavr hazırlığının həyata keçirilməsi üçün məcburidir.

1.6. Tələbənin 5 (beş) günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadankənar ümumi yükünün həcmi 45 saatdır (xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələri istisna olmaqla). Həftəlik auditoriya saatlarının həcmi ümumi həftəlik yükün 50%-dən çox olmamalıdır. İxtisasın xüsusiyyətindən asılı olaraq həftəlik yükün həcmi dəyişdirilə bilər.

2. Məzunun kompetensiyaları

2.1. Təhsil proqramının sonunda məzun “İqtisadiyyat” ixtisası üzrə aşağıdakı ümumi kompetensiyalara yiyələnməlidir.

İQTİSADİYYAT İXTİSASI ÜZRƏ ÜMUMİ KOMPETENSİYALARIN STRUKTURU			
Sıra ÜK	Ümumi kompetensiyalar	Peşə kompetensiyanın açılışı	Fənnlər
1	Ana dilində və bir xarici dildə (xüsusilə ingilis dilində) peşəkar səviyyədə yazılı və şifahi danışmaq, ünsiyyət qurmaq və rəsmi yazışmalar aparmaq kompetensiyaları	1. İxtisas üzrə azərbaycan dilində şifahi və yazılı kommunikasiya bacarığına: (ÜK-1) 2. İxtisas üzrə ən azı 1 xarici dildə kommunikasiya bacarığına: (ÜK-2)	1. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya 2. Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya
2	Müstəqil düşünmə, məntiqi yanaşma və optimal qərar qəbul etmə kompetensiyaları	1. Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair sistemli və hərtərəfli biliklərə, milli dövlətimizin perspektiv inkişafını proqnozlaşdırma qabiliyyətlərinə: (ÜK-3) 2. Milli dövlətimizin qarşılaşdığı təhdidləri və çağırışları müəyyən etmə bacarıqlarına: (ÜK-4)	1. Azərbaycan tarixi 2. Mülki müdafiə 3. Seçmə HF-BO 4.1
3	Informasiya texnologiyalarından səmərəli istifadə etmək kompetensiyası	1. İş yerində informasiya texnologiyalarında istifadə etmək qabiliyyətinə: (ÜK-5)	1. İKT – baza komp. bilikləri 2. Seçmə HS-BO 4.2
4	Sistemli düşüncə kompetensiyaları	1. Mürəkkəb sistemləri təhlil etmək, əlaqələr aşkarlayıb dərk etmək, müxtəlif sahələrdə və fərqli səviyyələrdə sistemlər arasında əlaqə prinsiplərini dərk etmək, qeyri-müəyyən şəraitdə fəaliyyət göstərmək: (ÜK-13) 2. Peşəkar məqsədlər üçün müvafiq məlumatı təhlil etmək, ümumiləşdirmək və tətbiq etmək bacarıqlarına: (ÜK-9)	1. Ehtimal nəzəriyyəsi və riyazi statistika 2. Statistika 3. Mikroiqtisadiyyat 4. Makroiqtisadiyyat 5. Ekonometrika
5	Proqnostik kompetensiyası	1. Gələcəyin (mümkün, ehtimal edilən və arzu olunan) fərqli variantlarını dərk etmək və qiymətləndirmək qabiliyyəti, gələcək haqqında aydın fikir formalaşdırmaq, fəaliyyətin mümkün nəticələrini qiymətləndirmək, risk və baş verən dəyişiklikləri nəzərə almaq: (ÜK-14)	1. Ehtimal nəzəriyyəsi və riyazi statistika 2. Menecment
6	Problemin kompleks həlli kompetensiyaları	1. Mürəkkəb problemlərin həlli məqsədilə problemə yönəlik fərqli yanaşmalardan istifadə bacarığı, sadalanan kompetensiyalar əsasında kompleks və ədalətli qərarların qəbulu: (ÜK-19) 2. Məsələlərin həlli üçün əlavə məlumat resurslarını müəyyən etmək və seçə bilmək qabiliyyətinə: (ÜK-8)	1. Xətti cəbr və riyazi analiz

7	Özünüdərkətmə, kritik düşüncə kompetensiyası təşəbbüskarlıq və liderlik kompetensiyaları	1. Cəmiyyətdə öz rolunu kritik qiymətləndirmək: (ÜK-18) 2. Peşəkar fəaliyyətini planlaşdırmaq və təşkil etmək, gələcək təhsilini və mövcud bacarıqlarını təkmilləşdirmək, vaxtı idarə etmək və tapşırıqları vaxtında tamamlamaq qabiliyyətinə: (ÜK-10) 3. Bilik və bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədilə vəziyyəti və özünü yenidən qiymətləndirmək və özünütənqid bacarığına: (ÜK-12) 4. Fəaliyyətində sosial və ekoloji məsuliyyətə, eləcə də vətəndaş şüuru və etik yanaşmaya, həmçinin keyfiyyətə üstünlük vermək bacarığına: (ÜK-11) 5. Qəbul edilmiş norma, yanaşma və fikirləri təhlil etmək, öz baxışlarını və fəaliyyətini kritik qiymətləndirmək, davamlı inkişaf məsələləri ilə bağlı diskussiyalarda öz mövqeyini müdafiə etmək: (ÜK-17)	1. Menecment 2. Seçmə fənn HF-B04.1 3. Seçmə fənn İPFS-B05
8	Strateji baxış kompetensiyaları	1. Yerli və daha yüksək səviyələrdə davamlılığın təmini və yüksəldilməsinə yönəldilmiş novator qərarların kollektiv işlənməsi və gerçəkləşdirilməsi bacarığı: (ÜK-15) 2. Yeni şəraitə uyğunlaşmaq, təşəbbüs irəli sürmək qabiliyyətinə və uğur qazanmaq iradəsinə: (ÜK-7)	1. Menecment 2. Mikroiqtisadiyyat 3. Makroiqtisadiyyat
9	Kollektiv iş mühitinə uyğunlaşma və komandada işləmə və vaxtı idarəetmə kompetensiyaları	1. Başqalarından öyrənmək, digərlərinin tələbatlarını, fikirlərini və hərəkətlərini anlamaq (empatiya) qrupda yaranan konfliktləri həll etmək, problemlərin həllinə yönəlik kollektiv və çoxtərəfli əməkdaşlıqda iştirak: (ÜK-16) 2. Komandada iş, problemin həllinə ortaq yanaşmaya nail olmaq qabiliyyətinə: (ÜK-6)	1. Menecment 2. Seçmə fənn İPFS-B05
10	Multikultural yanaşma və açıqlıq kompetensiyası	1. Fərqli baxış və yanaşmaların dərk edilməsi və kompleks təhlili, geniş integrasiya və dünyada artan müxtəlifliyin fərqli perspektivlərinin ümumiləşdirilməsi: (ÜK-20)	1. Seçmə fənn HF-B04.1 2. Seçmə fənn HF-B04.1
11	Sahələrarası kommunikasiya kompetensiyası	1. Sahələrarası yanaşmaların formalaşdırılması və qərarların qəbulu bacarığı: (ÜK-21)	1. Mikroiqtisadiyyat 2. Makroiqtisadiyyat 3. İKT 4. Statistika

2.2. Təhsil proqramının sonunda məzun “İqtisadiyyat” ixtisası üzrə aşağıdakı peşə kompetensiyalarına yiyələnəcəkdir.

İQTİSADİYYAT İXTİSASI ÜZRƏ PEŞƏ KOMPETENSİYALARIN STRUKTURU			
S/N	Peşə kompetensiya sistemləri	Peşə kompetensiyası	Məcburi fənn bloku
1	İqtisadi təfəkkür və iqtisadi düşüncə qabiliyyəti	1. İqtisadi nəzəriyyənin əsaslarını, müəssisə və fərd səviyyəsindəki davranışları, əsas bazar-iqtisadi göstəriciləri, problemləri və prosesləri bilmək (PK-1). 2. Fərqli rəqabət sistemlərindəki bazarların xüsusiyyətlərini, müxtəlif bazar tiplərində firmaların - fəaliyyət mexanizmini, qarşılıqlı - əlaqələrin fərqli senarilərini bilmək (PK-2). 3. Makroiqtisadi terminologiyanı tam şəkildə mənimsəmək, açıq iqtisadiyyatı təhlil edə bilmək və nəzəri modellərdən istifadə etməklə təkliflər irəli sürməyi bacarmaq (PK-3). 4. Milli iqtisadiyyatın makroiqtisadi mənzərəsini, sosial-iqtisadi göstəricilərin dinamikasını, iqtisadi siyasətin əsas konturlarını bilmək, sektorial təhlil aparmağı bacarmaq (PK-12). 5. İqtisadi məktəblərin fundamental konseptlərini başa düşmək və müasir fikir və yanaşmaları şərh edə bilmək, iqtisadi sistemləri müqayisəli təhlil etməyi bacarmaq (PK-33). 6. İqtisadiyyatla bağlı normativ hüquqi sənədlərdən istifadə etməyi bacarmaq (PK-27).	1. İqtisadiyyata giriş 2. Mikroiqtisadiyyat 3. Makroiqtisadiyyat 4. Azərbaycan iqtisadiyyatı 5. İqtisadi fikir tarixi 6. Seçmə fənn İPFS-B03
2	Ümumi riyazi biliklərdən peşəkar fəaliyyətdə istifadə bacarıqları	1. Riyazi üsullar, kəmiyyət və hesablama metodları üzrə bacarıqlara malik olmaq və bu üsul və metodlardan istifadə etməklə optimal qərarlar verə bilmək (PK-4).	1. Xətti cəbr və riyazi analiz 2. Ehtimal nəzəriyyəsi və riyazi statistika

3	İxtisaslaşdırılmış proqram təminatının tətbiqi bacarığı	1. İşində ümumi profilli və ixtisaslaşdırılmış proqram təminatından (Excel, Word, Power Point, Photoshop və ya analitik proqramlardan hər hansı biri ilə (SPSS, Stata, Python kimi proqramlarla) işləmək, sadə analizləri etməyi bacarmaq (PK-5). 2. İqtisadi məlumatların işlənməsi üçün instrumental vasitələri seçmək, hesabatların yekunlarını təhlil etmək və alınmış nəticələrdən istifadə etməyi bacarmaq (PK-29). 3. İqtisadi modelləşdimə sahəsində baza biliklərinə malik olmaq və onlardan istifadə etməyi bacarmaq (PK-19).	1. Seçmə fənn HF-B 04.2 2. İKT- baza komputer bilikləri
4	Statistik və ekonometrik metodologiyayı tətbiq etmək bacarıqları	1. İqtisadi məlumatların təhlili və sistemləşdirilməsi üçün statistik biliklərə sahib olmaq, kəmiyyət və keyfiyyət məlumatlarını toplamaq, təhlil etmək və proqnozlaşdırmanı bacarmaq (PK -6). 2. İqtisadi məsələlərin empirik tədqiqində ortaya çıxan problemləri həll etmək üçün ekonometrik metodologiyayı öyrənmək və tətbiq edə bilmək (PK-7).	1. Statistika 2. Ekonometrika 3. Seçmə fənn İPFS-B06
5	İdarəetmə bacarıqları	1. İdarəetmə və təşkilatla bağlı baza biliklərə yiyələnmək, ixtisas üzrə məlumatları analitik və sistemlik şəkildə təhlil edə bilmək (PK-8). 2. Biznesin idarə edilməsi üzrə müvafiq fəaliyyət və metodları təklif etmək və planlaşdırmaq, onların qısa və uzunmüddətli nəticələrini təhlil etmə bacarığına sahib olmaq (PK-15). 3. İdarəetmədəki və təşkilatdakı mövcud problemləri qavrama və həlli yollarını təklif etmək ilə bağlı biliklərə sahib olmaq (PK-14). 4. Marketing fəaliyyətinin elmi-nəzəri və konseptual əsaslarına dair baza biliklərinə sahib olmaq (PK-13). 5. İdarəetmə qərarlarının, sosial-iqtisadi effektivliyi, riskləri və mümkün nəticələri nəzərə almaqla, onun təkmilləşdirilməsi üçün təkliflər hazırlamaq və əsaslandırmağı bacarmaq (PK-31).	1. Menecment 2. Seçmə fənn İPFS-B05 3. Seçmə fənn İPFS-B07 4. Seçmə fənn İPFS-B08 5. Seçmə fənn İPFS-B04

		6. İnsan davranışına təsir edən psixoloji faktları bilmək, onları təhlil etmək və qəraralma prosesi-nə təsirini əsaslandırmağı bacarmaq (PK-35) .	
		7. Müasir dövrdə biliyin ən önəm-li istehsal vasitəsi olduğunu, onun əldə edilməsi, emalı və transformasiyası yollarını, innovasiyanın ortaya çıxmasını, yeni iqtisadiyya-tın innovasiya mərkəzliyini insan kapitalı ilə bağlı nəzəri bilikləri, o cümlədən müxtəlif beynəlxalq təş-kilatlar tərəfindən hazırlanan in-san kapitalı ilə bağlı hesbatları təhlil edə bilmək və bilik əsaslı iq-tisadi siyasəti əsaslandırmağı ba-carmaq (PK-36) .	
6	Sahələr arası iqtisadi bi-likləri tətbiq etmək kom-petensiyaları	1. İqtisadiyyatda dövlət sektoru-nun rolu, sosial sahələr üzrə dövlət siyasətinin əsasları, inklüziv sosial-iqtisadi siyasət üzrə baza biliklərə malik olmaq, bu siyasət-də fəaliyyətlərin müəyyənləşdiril-miş qurumlar və qaydalar çərçivə-sində tənzimlənməsinin, institu-sional yanaşmanın əhəmiyyətini dərk etmək (PK-21). 2. İqtisadi təhlil, makroiqtisadi diaqnostika sahəsi üzrə baza bilik-lərə sahib olmaq və təhlil etməyi bacarmaq (PK-22). 3. Əmək bazarının fəaliyyətini və ona xas olan elementləri təhlil edə bilmək (PK-23). 4. İqtisadiyyatı regional və sekto-rial olaraq təhlil etməyi bacarmaq, kənd təsərrüfatı, sənaye və xidmət sektorunun iqtisadi inkişafdakı ro-lunu və əhəmiyyətini bilmək, sahə üzrə yeni konseptləri şərh edə bil-mək (PK-11). 5. Riyazi, statistik və ekonomet-rik modellərdən və qrafiklərdən istifadə etməklə məlumatları, ide-yaları, problemləri və onların həll yollarını qısa və aydın şəkildə təq-dim etməyi bacarmaq (PK-28).	1. Sosial sahələrin iqtisadiyyatı 2. Əməyin iqtisadiyyatı 3. Seçmə fənn İPFS-B09 4. Rəqəmsal iqtisa-diyyat (sahə iqtisa-diyyatı) 5. Menecment 6. Ekonometrika

7	İqtisadi inkişafı təhlil etmək və təkliflər vermək kompetensiyaları	1. İnkişaf iqtisadiyyatının ortaya çıxma zərurətini bilmək, məsələnin mikro və makro səviyyəli amillərini təhlil edə bilmək, ölkələri mövcud inkişaf kateqoriyasına görə kateqoriyalara ayırmaq və buna uyğun iqtisadi-siyasət təkliflərini verə bilmək (PK-32) .	1. İnkişaf iqtisadiyyatı
		2. İqtisadi inkişafın ən vacib nəzəriyyələrini mənimsəmək, faktları və bu istiqamətdə mövcud iqtisadi-siyasi baxışları təhlil edə bilmək (PK-24) .	
		3. Dövlət və özəl sektor tərəfindən həyata keçirilən beynəlxalq iqtisadi münasibətlərdə optimal qərar qəbul etmək prosesi və metodlarını bilmək, iqtisadi diplomatiya yolu ilə bazar payını artırmaq və riskləri azaltmaq istiqamətində təkliflər hazırlamağı bacarmaq (PK-37) .	
8	Təbii isərvətlərdən və ətraf mühitdən səmərəli istifadə kompetensiyaları	1. Təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə, dayanıqlı inkişaf konsepsiyasının iqtisadi, sosial və ekoloji aspektləri, ətraf mühitlə bağlı fundamental nəzəriyyələri bilmək, dayanıqlı inkişafda ətraf mühitin rolunu əsaslandırmağı bacarmaq, ətraf mühitin mühafizəsi siyasətinin meyarlarını bilmək (PK-34) .	1. Ətraf mühitin iqtisadiyyatı
9	Maliyyə - mühasibat münasibətlərinin idarəedilməsi bacarıqları	1. Mühasibatın elmi-nəzəri və konseptual əsaslarına dair baza biliklərə sahib olmaq (PK-9) . Müəssisələrin maliyyə-mühasibat hesabatlarını anlamaq (PK-30) . 2. Maliyyənin elmi-nəzəri və konseptual əsaslarına dair baza biliklərə sahib olmaq (PK-10) .	1. Seçmə fənn İPFS-B01 2. Seçmə fənn İPFS-B02
10	İqtisadi siyasətin yürüdülməsi və idxal-ixrac əməliyyatlarının aparılması bacarıqları	1. İqtisadi siyasətin məqsədləri və alətləri ilə əlaqəli anlayışları dərinlən başa düşmək, fiscal, monetar və məzzənə siyasəti üzrə və bunun iqtisadi siyasət məsələlərini necə tətbiq etmək, böhran dövründə iqtisadiyyatın tənzimlənməsi alətlərindən istifadə etməyi bacarmaq (PK-20) .	1. Seçmə fənn İPFS-B010

11	Milli iqtisadiyyatların dünya iqtisadiyyatına inteqrasiyası	1. Beynəlxalq iqtisadiyyat, milli iqtisadiyyatın beynəlxalq iqtisadiyyatda rolu, müxtəlif milli iqtisadiyyatların arasındakı qarşılıqlı münasibətlər, onların təkamülü və nəticələri haqqında biliklərə sahib olmaq. Müxtəlif ölkələrin iqtisadiyyatını müqayisəli şəkildə təhlil etməyi bacarmaq (PK-25).	1. Beynəlxalq iqtisadiyyat 2. Seçmə fənn İPFS-B11
		2. Beynəlxalq iqtisadiyyat, beynəlxalq ticarət, beynəlxalq biznes, tədiyə balanssı və beynəlxalq maliyyə ilə bağlı anlayışları bilmək (PK-26).	
Təcrübə			30 saat
12	Nəzəri biliklərin təcrübədə tətbiqi bacarıqları	1. Karyera barədə ilkin anlayışları, karyera inkişaf fəaliyyətlərini, iş müəssisəsinə hazırlıq prosedurlarını və müəssisə texnikalarını bilmək, karyera yol xəritəsinin tərtib olunmasını və texnikaları, iradə, motivasiya və pozitiv düşüncə, işgüzar etika, iş axtarma strategiyaları, eləcə də iş üçün müraciət qaydalarını, peşəkar CV, rezume, istək və tövsiyə məktublarının hazırlanmasını bacarmaq (PK-16).	Karyera planlaması
		2. Vaxtın effektiv idarə edilməsini, stres menecmenti, tənqidi və analitik düşüncə formalarını bilmək, problem həll etmə və qərar vermə texnikalarına, analitik bacarıqlarına sahib olmaq, eləcə də, komanda işinin qurulmasını bilmək və liderlik prinsiplərinə yiyələnmək (PK-17).	Yumşaq bacarıqlar (Soft skills)
		3. Layihələrin idarə edilməsində və digər çox istifadə olunan proqram təminatlarından istifadəni bacarmaq, iş həyatında şifahi və yazılı kommunikasiya vasitələrindən istifadə etməyi bacarmaq (PK-18).	Sərt bacarıqlar (Hardskills)

	(Yumşaq bacarıqlar) 9 kredit	Riyazi üsullar, kəmiyyət və hesablama metodları üzrə bacarıqlara malik olmaq və bu üsul və metodlardan istifadə etməklə optimal qərarlar verə bilmək, müsir dövrün müərkəb iqtisadi reallıqlarını və onu uyğun həll yollarını öyrənməyi, bu istiqamətdə iqtisadi prosesləri analiz edərək problemləri ortaya qoymağı, riyazi, statistik, ekonometrik və bütövlükdə analitik instrumentlərdən istifadə etməyi və iqtisadi məsələləri modelləşdirərək uyğun təkliflər irəli sürməyi bacarmaq.
	İnformasiya texnologiyaları	
	Rəqəmsal iqtisadiyyat	
	(Sərt bacarıqlar) 10 kredit	Müəssisə — mülkiyyət formasından asılı olmayaraq ictimai tələbatın ödənilməsi və mənfəət əldə edilməsi məqsədilə məhsul istehsal edən, satan, müvafiq iş və xidmətlər yerinə yetirən, iqtisadiyyatda dövlət sektorunun rolunu və sosial sahələr üzrə dövlət siyasətinin əsaslarını öyrənmək, onların maliyyələşmə imkanlarını, fəaliyyətin müəyyənləşdirilmiş qurumlar və qaydalar çərçivəsində tənzimlənməsini təhlil edir. Həmçinin sahə üzrə müasir yanaşmaları, inklüziv sosial-iqtisadi siyasəti, institusional yanaşmanın əhəmiyyətini təhlil edir.
	Sosial sahələrin iqtisadiyyatı	

3. Təhsil Proqramının strukturu

3.1. “**050405-İqtisadiyyat**” ixtisası üzrə Təhsil Proqram 240 (4 il) AKTS kreditindən ibarətdir. Kreditlər aşağıdakı şəkildə bölüşdürülür:

Cədvəl 1.

Fənn lərin sayı	Fənnin adı	AKT krediti
Ümumi fənlər		30
1.	Azərbaycan tarixi Bu fənn ən qədim dövrlərdən başlayaraq müasir dövrdə Azərbaycan xalqının keçdiyi tarixi inkişaf yolunun mərhələlərini ardıcılıqla öyrənir. Tələbələrımızdə vətənpərvərlik hissini aşılamaq üçün bütün tarixi mərhələlərdə yaranmış dövlətlərin siyasi tarixi, ayrı-ayrı şəxsiyyətlərin qəhrəmanlıq nümunələri tarixi faktlar əsasında şərh olunur. Tarixi keçmişimizdən yararlanmaqla yanaşı əsas məqsəd tələbələrdə geniş dünyagörüşünün, vətən sevgisinin, tarixi hadisələri analitik təhlil etmə qabiliyyətinin və hadisələrdən, siyasi proseslərdən düzgün nəticə çıxarmaq qabiliyyətini formalaşdırmaqdan ibarətdir.	5
2.	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya Bu fənn çərçivəsində tələbələrə Azərbaycan dilində təqdimat etmək, nətiqlik, akademik və işgüzar yazı bacarıqlarının aşılmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir.	4
3.	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya Bu fənn çərçivəsində tələbələrə ixtisası üzrə xarici dillərdən birində təqdimat etmək, nətiqlik, akademik və işgüzar yazı, şifahi və yazılı bacarıqların aşılmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir.	15
4.	Seçmə fənlər (Seçmə fənlər universitet tərəfindən müəyyən edilir. İxtisasın spesifikasiyasından asılı olaraq seçmə fənlərə əlavələr edilə bilər.)	6
4.1.	Fəlsəfə	3
	Sosiologiya	
	Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları	
	Məntiq	
	Etika	
	Multikulturalizmə giriş	

4.2.	İnformasiya texnologiyaları (ixtisas üzrə)	3
	İnformasiyanın idarə edilməsi	
	Sahibkarlığın əsasları və biznesə giriş	
	Politologiya	
İxtisas fənləri		120
5.	İqtisadiyyata giriş <i>Bu fəndə mühüm iqtisadi anlayışlar izah edilir, bazar iqtisadiyyatının ümumi xarakteristikası verilir və məhdud iqtisadi ehtiyatların səmərəli istifadə olunmasında bazar mexanizminin rolu müəyyənləşdirilir. İqtisadi subyektlərin qərar təhrif etməsini şərtləndirən prinsiplər açıqlanır.</i>	6
6.	Mikroiqtisadiyyat <i>İqtisad subyektlərin mənfəəti və faydasının maksimumlaşdırma baxımından davranışlarını öyrənir müvafiq bazar rəqabəti modellərindən ev təsərrüfatları və firmaların qəbul etdikləri qərarları şərtləndirən amilləri təhlil edilir, iqtisadi ehtiyatların səmərəli istifadəsində bazar mexanizminin üstünlükləri və çatışmazlıqları göstərilir.</i>	10
7.	Makroiqtisadiyyat <i>İqtisadi ehtiyatların bütövlükdə rasional istifadə edilməsi baxımından ölkədə dayanıqlı iqtisadi artımın və makroiqtisadi sabitliyin təmin edilməsi, iqtisadi ehtiyatların tam və səmərəli istifadə edilməsi, işsizliyin və inflyasiyanın minimumlaşdırılması, xarici iqtisadi əlaqələrin optimallaşdırılmasının nəzəri və praktiki məsələləri təhlil edilir. Problemlərin həll edilməsində dövlətin iqtisadi siyasətinin istiqamətləri göstərilir.</i>	10
8.	Xətti cəbr və riyazi analiz <i>"Xətti cəbr və riyazi analiz" fənni "Xətti cəbr" və "Riyazi analiz" bölməsindən ibarətdir. "Xətti cəbr" xətti tənliklər, xətti fəza, xətti çevirmə kimi xətti təbiətə malik obyektləri, "Riyazi analiz" isə diferensial, integral hesabının köməkliyi ilə funksiya və dəyişən keyfiyyətləri öyrənir.</i>	8
9.	Ehtimal nəzəriyyəsi və riyazi statistika <i>"Ehtimal nəzəriyyəsi və riyazi statistika" fənni "Ehtimal nəzəriyyəsi" və "Riyazi statistika" bölmələrindən ibarətdir. "Ehtimal nəzəriyyəsi" təsadüfi hadisələrin baş verməsinin riyazi qanunauyğunluqlarını, "Riyazi statistika" isə statistik qanunauyğunluqların müəyyən edilməsinə qədər məlumatın yığılmasının, emalının və müşahidələrin nəticələrinin interpretasiyasının riyazi üsullarını öyrənir.</i>	8
10.	İKT - baza kompüter bilikləri <i>Bu fənn iqtisadi yönümdə təhsil alan gələcək mütəxəssislərə müasir informasiya proseslərinin həyata keçirilməsində istifadə olunan üsul və vasitələr haqqında geniş məlumat verir, iqtisadi proseslərin ayrılmaz tərkib hissəsi olan yeni informasiya və İnternet texnologiyaları üzrə müasir bilikləri aşılayır.</i>	8
11.	Statistika <i>Bu fənn keyfiyyətə müəyyən edilmiş kütləvi sosial-iqtisadi hadisə və proseslərin kəmiyyət tərəfini, onların tərkibini, bölgüsünü, konkret məkan və zaman şəraitində mövcud qarşılıqlı asılılıqlarını və qanuna uyğunluqlarını öyrənir.</i>	10
12.	Ekonometrika <i>Bu fənn riyazi və statistik metod, modellərdən istifadə edərək iqtisadi obyektlərin və proseslərin spesifik kəmiyyət və keyfiyyət əlaqələrini öyrənir.</i>	10
13.	Menecment <i>Bu fənn menecmentin əsas funksiyalarını, menecerlərin rollarını, təşkilati quruluşları və onların hər birinin üstün və mənfə cəhətlərini, liderlik növiərini öyrənir, təşkilatlardakı qrup və komanda dinamikasını, təşkilati mədəniyyətini, müxtəlifliyin faydalarını tədqiq edir.</i>	7

14.	Sosial sahələrin iqtisadiyyatı <i>Bu fənn iqtisadiyyatda dövlət sektorunun rolunu və sosial sahələr üzrə dövlət siyasətinin əsaslarını öyrənir, onların maliyyələşmə imkanlarını, fəaliyyətin müəyyənləşdirilmiş qurumlar və qaydalar çərçivəsində tənzimlənməsini təhlil edir. Həmçinin sahə üzrə müasir yanaşmaları, inklüziv sosial-iqtisadi siyasəti, institusional yanaşmanın əhəmiyyətini təhlil edir.</i>	6
15.	Beynəlxalq iqtisadiyyat <i>Müxtəlif dövlətlərin və onların təsərrüfat subyektlərinin mallar, xidmətlər, əmlak, kapital və istehsalın digər faktorları ilə beynəlxalq mübadilə sahəsində qarşılıqlı fəaliyyətinin qanunauyğunluqlarını öyrənir.</i>	4
16.	İnkişaf iqtisadiyyatı <i>Bu fənn inkişaf iqtisadiyyatının ən vacib nəzəriyyələrini, faktları və siyasətləri öyrənir, ölkələri mövcud inkişaf kriteriyalarına görə kateqoriyalara ayırmaqla inkişaf səviyyəsinə uyğun iqtisadi siyasət təkliflərini təhlil edir. Həmçinin dayanıqlı inkişaf konsepsiyasının iqtisadi, sosial və ekoloji aspektlərini də təhlil edir.</i>	4
17.	Azərbaycan iqtisadiyyatı <i>Bu fənn Azərbaycan iqtisadiyyatının makroiqtisadi mənzərəsini, sosial-iqtisadi göstəricilərin dinamikasını öyrənir, iqtisadi siyasətin əsas konturlarını, sektorial və sektorlar arasındakı əlaqələri təhlil edir. Həmçinin milli iqtisadiyyatın beynəlxalq ticarətdəki mövqeyini və mövcud vəziyyətə uyğun müvafiq iqtisadi siyasət təkliflərini təhlil edir.</i>	6
18.	Rəqəmsal iqtisadiyyat (Sahə iqtisadiyyatı) <i>Bu fənn müsir dövrün mürəkkəb iqtisadi reallıqlarını və onu uyğun həll yollarını öyrənməyi hədəfləyir. Bu istiqamətdə iqtisadi prosesləri analiz edərək problemləri ortaya qoymağı, riyazi, statistik, ekonometrik və bütövlükdə analitik instrumentlərdən istifadə etməyi və iqtisadi məsələləri modelləşdirərək uyğun hipotezlər irəli sürməyi və qiymətləndirməyi öyrənir.</i>	6
19.	Ətraf mühitin iqtisadiyyatı <i>Bu fənn ətraf mühitlə bağlı fundamental nəzəriyyələri, dayanıqlı inkişaf konsepsiyasının ekoloji aspektlərini öyrənir, ətraf mühitin mühafizəsi siyasətinin meyarlarını və təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə təkliflərini təhlil edir.</i>	6
20.	İqtisadi fikir tarixi <i>Bu fənn iqtisadi fikir tarixində təkamül prosesini, iqtisadi məktəblərin fundamental konseptlərini öyrənir, müqayisəli olaraq iqtisadi sistemləri, müasir fikir və yanaşmaları təhlil edir.</i>	4
21.	Əməyin iqtisadiyyatı <i>Bu fənn istehsal amilləri və əmək bazarının xüsusiyyətlərini, əməyin tələb və təklifinə təsir edən amilləri öyrənir, əmək haqqı nəzəriyyələrini təhlil edir.</i>	4
22.	Mülki müdafiə <i>Bu fənn çərçivəsində müxtəlif global FH-rın sürətlə artdığı müasir dövrdə insanın ətraf mühitində təhlükəsizliyinə və sağlamlığının qorunmasına yönəlmiş qaydalar tədris olunur. Bu fənn həmçinin zərərli amillərin aşkara çıxmasını və təhlükəli amillərin minimum dərəcəyə qədər azaldılması yollarını, sülh və müharibə dövrü baş verən qəza hallarının, fəlakətlərin nəticələrini aradan qaldırmaq üçün tədbirlərin görülməsi ilə bağlı məsələləri əhatə edir.</i>	3

Peşə hazırlığının seçmə fənn blokları			60
23.	İPFS-B01	1. Maliyyə uçotu 2. İdarəetmə uçotu 3. Risk və nəzarət 4. Vergi uçotu 5. Büdcə və xəzinə uçotu 6. Daxili nəzarət və daxili audit	6
24.	İPFS-B02	1. Maliyyə 2. Fiskal siyasət və dövlət maliyyəsi 3. Pul nəzəriyyəsi və siyasət 4. Korporativ maliyyə 5. Beynəlxalq biznes maliyyəsi 6. Bank işi	6
25.	İPFS-B03	1. İqtisadi hüquq 2. İnzibati hüquq 3. Biznes hüququ 4. Beynəlxalq iqtisadi hüquq 5. İqtisadiyyatın tənzimlənmə 6. Beynəlxalq ticarət hüququ	3
26.	İPFS-B04	1. Layihələrin idarə edilməsi 2. Beynəlxalq biznes layihələrinin idarə edilməsi 3. Proseslərin idarə edilməsi 4. Xərclərin idarəedilməsi 5. Məlumat bazası və informasiya menecmenti 6. İdarəetmə bacarıqları	5
27.	İPFS-B05	1. İnsan resurslarının idarə edilməsi 2. Biznesin idarə edilməsi 3. İnsan resurslarının inkişafı və planlaşdırılması 4. İnsan inkişafının əsasları 5. Təşkilatı davranış 6. Xidmət fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi və karyera menecmenti	4
28.	İPFS-B06	1. İqtisadi təhlil 2. Maliyyə təhlili 3. İdarəetmə təhlili 4. Maliyyə hesabatlarının təhlili 5. Beynəlxalq maliyyə hesabatlarının təhlili 6. Daxili audit	6
29.	İPFS-B07	1. Biznesin idarəedilməsi 2. Xarici iqtisadi reklam. 3. Sahibkarlıq və biznes planlaşdırma 4. Pərakəndə və topdan satış 5. Biznesin təhlükəsizliyi 6. Kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin idarəedilməsi	6
30.	İPFS-B08	1. Qeyri-neft sənayesinin iqtisadiyyatı 2. İstehsalın texnoloji əsasları 3. Sənayenin təşkili və idarə edilməsi. 4. Müasir iqtisadi sistemlər 5. İnnovasiya iqtisadiyyat 6. Təbii ehtiyatların iqtisadiyyatı	6
31.	İPFS-B09	1. Regional iqtisadiyyat 2. Neft-qaz sənayesinin iqtisadiyyatı və idarə edilməsi 3. İqtisadi informasiya texnologiyaları və ixtisasın proqram təminatı 4. Qeyri-neft sənayesinin iqtisadiyyatı 5. Davranış iqtisadiyyatı 6. Xidmətlər iqtisadiyyatı	6
32.	İPFS-B10	1. Vergitutma 2. Dövlət vergi siyasəti 3. Vergi inzibatchılığı 4. Vergi hüququ 5. Vergi və vergitutma 6. Vergi strategiyaları	6

33.	İPFS-B11	1. Beynəlxalq ticarət əməliyyatları 2. Anbar təsərrüfatı 3. Qloballaşma və global bazarlar 4. Pərakəndə və topdan satış 5. Xarici iqtisadi reklam 6. İqtisadi siyasət	6
Təcrübə			30
1	TE-B01	Karyera planlaması	5
2	TE-B01.1	Yumşaq bacarıqlar (Soft skills)	9
3	TE-B01.2	Sərt bacarıqlar (Hard skills)	10
4	TE-B01.3	İstehsalat təcrübəsi / layihə	6
CƏMİ:			240

4. Tədris və öyrənmə

4.1. Tədris və öyrənmə mühiti elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələr təhsil proqramında nəzərdə tutulan təlim nəticələrini əldə edə bilsinlər.

4.2. Tədris və öyrənmə metodları müvafiq sənədlərdə (məsələn, müəllimin sillabusunda və s.) təsvir edilməli və ictimaiyyətə (məsələn, universitetin veb sahifəsində, proqramın broşurlarında və s.) açıq olmalıdır.

4.3. Tədris və öyrənmə metodları innovativ təhsil təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Tədris və öyrənmə metodlarının müntəzəm şəkildə təkmilləşdirilməsi universitetin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.

4.4. Təlim prosesində fərqli tədris metodlarından istifadə edilməlidir. Bu metodlar tələbəyə-nümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilən biləcək tədris və öyrənmə metodlarına aşağıdakıları nümunə olaraq göstərmək olar:

- mühazirə, seminarlar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimatlar və müzakirələr, debatlar;
- müstəqil iş/araşdırma (məsələn, praktiki nümunələrlə iş);
- layihələr;
- problemlərə əsaslanan tədris;
- sahə işləri;
- rol oyunları;
- hesabatlar;
- qrup qiymətləndirməsi;
- ekspert metodu;
- video və audio konfrans texnologiyaları;
- video və audio mühazirələr;
- distant təhsil;
- simulyasiyalar;
- və s.

Qeyd: Sadalanan metodlar ixtisasın spesifikasiyasından asılı olaraq seçilə və (vəya) dəyişdirilə bilər.

4.5. Təhsildə nəzəriyyə və praktiki təlim arasında tarazlıq gözlənilməlidir. Əsas diqqət əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına uyğun olaraq praktiki bacarıqların gücləndirilməsinə yetirilməlidir.

4.6. Təhsil proqramı tələblərin müstəqilliyini dəstəkləməli və ömürboyu təlim konsepsiyasının inkişaf etdirməlidir. Təhsil prosesinin sonunda tələbə hər hansı istiqamətdə müstəqil işləyə bilən və təhsilini ömürboyu davam etdirməyi bacarmalıdır.

5. Qiymətləndirmə

5.1. Qiymətləndirmə elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələrin gözlənilən təlim nəticələrini əldə etmələri səmərəli şəkildə ölçülə bilinsin. Bu, əldə olunan irəliləyişi monitorinq etməyə, təhsil proqramlarının nəticələrinə hansı dərəcədə nail olunduğunu qiymətləndirməyə, eləcə də tələbələrlə fikir mübadiləsinə şərait yaratmağa və təhsil proqramlarının təkmilləşdirilməsi üçün ilkin şərtlərin formalaşdırılmasına yardım etməlidir.

5.2. Qiymətləndirmə üsulları müvafiq sənədlərdə (məsələn, fənn proqramında, sillabusda və s.) təsvir edilməli və hamı üçün açıq olmalıdır (məsələn, universitetin veb sahifəsində, proqramın broşurlarında və s.).

5.3. Qiymətləndirmə üsulları innovativ tədris təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Qiymətləndirmə üsullarının müntəzəm şəkildə yenilənməsi universitetin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.

5.4. Tədris prosesində fərqli qiymətləndirmə üsullarından istifadə edilməlidir. Bu üsullar tələbəyönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilə biləcək qiymətləndirmə üsullarına nümunələr:

- yazılı tapşırıqlar;
- bilik və bacarıqlara dair testlər, kompyuter əsaslı testlər;
- şifahi təqdimatlar;
- sorğular;
- açıq müzakirələr;
- praktika hesabatları, sahə işləri hesabatları;
- praktikada, laboratoriyada müşahidələrə əsasən bacarıqların qiymətləndirilməsi;
- layihə işlərinə dair hesabatlar;
- portfolionun qiymətləndirilməsi;
- frontal sorğu;
- qrup şəklində və özünü qiymətləndirmə;
- və s.

Qeyd: Sadalanan üsullar fənnin spesifikasiyasından asılı olaraq seçilə və (və ya) dəyişdirilə bilər.

5.5. Təlim nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan üsullar aydın müəyyənləşdirilmiş meyarlara əsaslanmalıdır və təhsil müddətində tələbənin əldə etdiyi bilik, bacarıq və qabiliyyət səviyyəsini düzgün və etibarlı şəkildə müəyyən etməyə imkan verməlidir. Təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi zamanı müəllimlər şəffaflıq, qərəzsizlik, qarşılıqlı hörmət və humanistlik prinsiplərini rəhbər tutmalıdırlar.

5.6. Tələbələrə müəllimlərlə qiymətləndiricilərlə təhsillərinin bütün aspektlərini, o cümlədən qiymətləndirmə prosesini müzakirə etmək imkanı verilməlidir. Universitet müvafiq qaydalara uyğun olaraq qiymətləndirmə prosesi, yaxud qiymətlə bağlı apelyasiya prosedurlarını müəyyən etməlidir.

5.7. Akademik etika təhsil prosesində önəmli yer tutur. Tələbələrə akademik dürüstlüyə riayət etmək, plagiarizm problemini anlamaq öyrədilir. Onlar intellektual əməyin əqli mülkiyyət hüquqları barəsində məlumatlandırılmalıdırlar.

6. Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri

6.1. Təhsil proqramının təlim nəticələri, eləcə də hər bir fənnin təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması akademik heyətin səlahiyyətindədir.

6.2. Təlim nəticələri akademik heyət tərəfindən Əlavə 1 -dəki formaya uyğun olaraq müəyyənləşdirilir. Təlim nəticələri matrisində (Əlavə 2) fənlərlə təlim nəticələri arasındakı əlaqə əks olunmalıdır.

6.3. Təhsil Proqramının cəmiyyətin və əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına cavab verən nəzəri və praktiki məzmunu təmin etməsi məqsədilə fənlərin sillabusları müntəzəm şəkildə yenilənməlidir.

6.1. Təhsil Proqramının təlim nəticələri (PTN)

Təhsil proqramı və hər fənn üzrə gözlənilən təlim nəticələri Universitet tərəfindən müəyyən edilir.

Nö	Ümumi təlim nəticələri
1	Azərbaycanın yaxın tarixi ilə bağlı ümumi anlayışları formalaşdırmaq və yaxın tarixə nəzər yetirməklə, humanitar fənlərlə bağlı iqtisadiyyat əsaslı bacarıqları təkmilləşdirmək (PTN1).
2	Ən azı 1 xarici dildə kommunikasiya qurmağı bacarmaq (PTN2).
3	Baza kompüter və təməl riyazi bilikləri qazanmaqla, iqtisadi sahəsində riyazi iqtisadi metodları tətbiq etmək və kompüter texnologiyasından səmərəli istifadə etməyi bacarmaq (PTN3).

Nö	Peşə təlim nəticələri
4	İqtisadi təfəkkür və iqtisadi düşüncə qabiliyyətinə malik olmaqla, Milli iqtisadiyyatın sosial-iqtisadi hadisə və proseslərini, iqtisadi münasibətlərin qanunauyğunluqlarını, mikro və makro prosesləri təhlil etməyi bacarmalıdır (PTN4).
5	İxtisasla bağlı idarəetmə üzrə baza biliklərə malik olmaq və onları peşə fəaliyyətində tətbiq etməyi bacarmalıdır (PTN5).
6	İqtisadi məktəblərin fundamental nəzəriyyə və baxışlarını başa düşərək iqtisadi sistemləri müqayisəli təhlil etməyi bacarmalıdır (PTN6).
7	Maliyyə və bank sferasındakı prosesləri təhlil etmək və bank əməliyyatlarını icra etməyi bacarmalıdır (PTN7).
8	İqtisadiyyatda dövlət sektorunun rolunu, sahələrarası iqtisadi əlaqələri və əmək bazarının xüsusiyyətlərini öyrənib təhlil etməyi və qiymətləndirməyi bacarmalıdır (PTN8).
9	Təbii isərvətlərdən və ətraf mühitdən səmərəli istifadə etməyi bacarmalıdır (PTN9).
10	Beynəlxalq iqtisadiyyat və milli iqtisadiyyatı araşdırmaqla dünya iqtisadiyyatının inteqrasiyasına dair proseslərini təhlil etməyi bacarmalıdır (PTN10).
11	Vergi və gömrük qanunvericiliyini bilməli, vergilər və gömrük əməliyyatları üzrə öhdəlikləri hesablamağı və müvafiq hesabatları tərtib etməyi bacarmalıdır (PTN11).
12	İqtisadiyyatla bağlı normativ-hüquqi sənədlərin peşə fəaliyyətində istifadə etməyi bacarmalıdır (PTN12).

6.2. Fənnlərin təlim nəticələri (FTN)

"Azərbaycan tarixi" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Azərbaycanın dövlətçilik ənənələrinin yaranması tarixini, dövlət anlayışının mahiyyətini, dövlətin yaranma səbəblərini izah etməyi bacarmaq.
FTN 2. Azərbaycan dövlətçiliyinin formalaşması (xalq, dövlət, millət) və onun siyasi, ideoloji və s. amillərini təhlil etməyi bacarmaq.
FTN 3. Azərbaycan dövlətinin hərtərəfli perspektivlərinin inkişafını milli mahiyyətini, dilini, adət-ənənələrini qoruyub saxlanmasını təhlil etməyi bacarmaq.
FTN 4. Beynəlxalq arenada Azərbaycanın tarixi torpaqları haqqında bilgini izah etməyi bacarmaq.
FTN 5. Azərbaycan dövlətinin maraqları uğrunda fəaliyyəti izah etməyi bacarmaq.
FTN 6. Müasir dövrdə Azərbaycan dövlətinin yeri və rolunu təhlil etməyi bacarmaq.

"Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya üzrə elmi məlumatları təhlil edir.
FTN 2. Azərbaycan dilində işgüzar səviyyədə şifahi və yazılı kommunikasiya bacarıqlarına yiyələnir.
FTN 3. Azərbaycan dilində akademik səviyyədə yazılı və şifahi kommunikasiya bacarıqlarına yiyələnir.
FTN 4. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik səviyyədə nitq bacarıqlarına yiyələnir.
FTN 5. Azərbaycan dili işgüzar və akademik səviyyədə nətiqlik bacarığını nümayiş etdirir.
FTN 6. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya zamanı yazılı və şifahi təqdimatlar hazırlamağı bacarmaq.

"Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Ümumi ingilis dilində dinləmə, danışmaq, oxu və yazı bacarıqlarına yiyələnmək, gündəlik söhbətləri eşidib anlama, onlara qeyri-rəsmi cavab vermə, dialoq qurma, mürəkkəb cümlələr zaman formasında şifahi işlətmə, ingilis dilində kiçik paraqrafların qeyri-rəsmi məktubların yığılması, habelə kiçik mətnlərin oxuyub anlama, mətnlər üzrə suallara cavab vermə, A2 səviyyəsi üzrə lüğətə yiyələnmək.
FTN 2. Ümumi ingilis dilində B1 səviyyədə dialoqları dinləyib anlamaq, həmin səviyyə üzrə sözlərdən istifadə etməklə mürəkkəb strukturlu tabeli və tabesiz mürəkkəb cümlələr qurmaq; 150 sözlük esselər yazmaq, effektiv giriş və nəticə yazmaq bacarıqlarına yiyələnmək; rəsmi-məktubların strukturunu öyrənmək; həmin struktur üzrə işgüzar məktubun yazılışına yiyələnmək, rəsmi təqdimatların edilməsi.
FTN 3. Ümumi ingilis dilində B2 səviyyəsində kinoları izləmək, kitabları oxumaq, onlar haqda şərh yazmaq, onları təhlil etmək, etdikləri təhlilləri təqdimatlar vasitəsilə dinləyiciyə çatdırmaq.
FTN 4. İqtisadi terminlərin, habelə işgüzar ingilis dili lüğətinə yiyələnmək, deskriptiv yazı növündən istifadə edərək qrafiklərin, cədvəllərin, faiz göstərən sirkulyar qrafiklərin akademik şifahi təsviri; 3-cü şəxsin adından istifadə edərək irəli sürmə, ümumi akademik fikirmübadiləsi aparmaq bacarığı.
FTN 5. İşgüzar mühitdə sərbəst dialoq, müzakirə, diskussiya aparmaq və debat etmək bacarığına yiyələnmək; özünü professional mühitdə ingiliscə təqdim etmə bacarığının formalaşması.
FTN 6. 2-ci və 3-cü conditional cümlələrin şifahi nitqdə düzgün işlədilməsi, vasitəli nitqdə olan dialoqların vasitəsiz nitqdə şifahi istifadə etmə bacarığının inkişafı, akademik söz bazasına yiyələnmə və onlardan şifahi nitq zamanı asanlıqla istifadə edilməsi bacarığı; rəvan ingilis dilində akademik şəkildə danışma bacarığına yiyələnmə.

"İqtisadiyyata giriş" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. İqtisad elminin digər elmlər sistemində yerini və rolunu izah etməklə onun əsas məqsəd və vəzifələrini sistemləşdirə biləcək.
FTN 2. İqtisadi qanunların işləmə mexanizmini göstərməklə onlara uyğun iqtisadi problemləri təsnifləşdirə biləcək.
FTN 3. İqtisadi münasibətlərin reallaşması prosesində resursların əhəmiyyətini qiymətləndirə biləcək.
FTN 4. İqtisadi sistemin əsas elementlərinin rolunu qiymətləndirə biləcək.
FTN 5. Dövlətin maliyyə və xarici iqtisadi fəaliyyət üzrə siyasətini əsaslandırma biləcək.

"Mikroiqtisadiyyat" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Mikroiqtisadi kateqoriyalar və qanunların iqtisadi proseslərdə rolunu mahiyyətini izah etməyi bacaracaq.
FTN 2. Bazar mexanizmi ünsürlərinin fəaliyyət prinsiplərini izah etməklə istehlakçı davranışlarını qiymətləndirə biləcək.

FTN 3. Qiymətəmələgəlmədə faydalılığın həm nəzəri, həm də təcrübi baxımından rolunu əsaslandırma biləcək.
FTN 4. Mikroiqtisadiyyatda istehsal amillərinə yeni yanaşmanı müəyyən etməklə qarşılıqlı əvəz olunmanın əsaslandırılmasını bacaracaq.
FTN 5. Firmaların bazar davranışlarına təsir edən rəqabət və inhisarçılığın təsir imkanlarını qiymətləndirə biləcək.
FTN 6. Mikroiqtisadiyyatda yaranan qeyri-müəyyənliklərin tənzimlənməsi zəruriliyini əsaslandırma biləcək.

"Makroiqtisadiyyat" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Makroiqtisadi göstəricilərin mahiyyətini bilməklə, dayanıqlı iqtisadi artım, infilyasiya, işsizlik səviyyəsi göstəricilərinə təsir edən amillərin ölçülməsini bacarmalıdır
FTN 2. Makroiqtisadi tarazlığın məcmu tələb və təklif modelini bilməli və bazar konyukturunu araşdırmağı bacarmalıdır
FTN 3. Makroiqtisadi tarazlığın nəzəri əsaslarını bilməklə Keynsin gəlirlər və xərclər modelini izah etməyi bacarmalıdır
FTN 4. Makroiqtisadi təhlilin vergi-büdcə və pul kredit siyasətinin müəyyənləşməsi və reallaşmasına təsirlərini əlaqələndirməyi bacarmalıdır
FTN 5. Əmtəə və pul bazarlarında makroiqtisadi tarazlığın əhəmiyyəti və tənzimlənməsini əsaslandırmağı bacarmalıdır
FTN 6. Açıq və qapalı iqtisadiyyatın beynəlxalq təcrübəyə əsaslanmaqla makroiqtisadi təhlilini reallaşdırmağı bacarmalıdır

"Xətti cəbr və riyazi analiz" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Xətti tənliklər sistemini araşdırmağı, birgə olduqda onu həll etməyi, xətti fəzanın ölçüsünü, bazisini təyin etməyi, bir bazisdən başqa bazisə keçməyi bacarmaq
FTN 2. "e" ədədinə və başqa mühüm limitlərə gətirilən bəzi ardıcılıqların, funksiyaların limitlərini hesablamağı, funksiyaların kəsilməzliklərini araşdırmağı bacarmaq
FTN 3. Birdəyişənli funksiyaları diferensiallaşmağı, diferensial hesabının köməyi ilə birdəyişənli funksiyaları araşdırmağı bacarmaq
FTN 4. Çoxdəyişənli funksiyaların limitlərini, xüsusi törəmələrini, istiqamət üzrə törəmələrini, stasionar nöqtələrini tapmağı, ikidəyişənli funksiyaların ekstremumlarını təyin etməyi bacarmaq
FTN 5. Qeyri-müəyyən interqralın əsas inteqrallama üsullarından istifadə etməklə rəşional kəsrləri, triqonometrik funksiyalar daxil olan rəşional ifadələri, bəzi irrasional ifadələri inteqrallamağı bacarmaq
FTN 6. Müəyyən inteqralın əsas inteqrallama üsullarından istifadə etməklə ayrıların uzunluqlarını, müstəvi fiqurların sahələrini, fırlanmadan alınan cisimlərin həcmələrini tapmağı, müəyyən inteqrala gətirərək qeyri-məxsusi inteqralları, ikiqat və əyrixətli inteqralları hesablamağı bacarmaq
FTN7. Yığılma əlamətlərinə əsasən ədədi və funksional sıraların yığılmasını araşdırmağı, qüvvət sıraların yığılma radiuslarını və tələb olunan dəqiqliklə cəmlərini tapmağı bacarmaq

"Ehtimal nəzəriyyəsi və riyazi statistika" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Çoxluqların Dekart hasilini tapmağı, kombinatorika elementlərindən istifadə etməyi, nisbi tezliyi hesablamağı, təsadüfi hadisələr üzərində əməlləri icra etməyi bacarmalıdırlar
FTN 2. Ehtimalın klassik tərif, həndəsi ehtimal və şərti ehtimal düsturlarından istifadə etməklə təsadüfi hadisələrin ehtimallarını tapmağı bacarmalıdırlar.
FTN 3. Tam ehtimal, Bayes, Bernulli, Asimptotik Puasson düsturlarından və Laplasın inteqral teoremindən istifadə etməklə təsadüfi hadisələrin ehtimallarını tapmağı bacarmalıdırlar.

FTN 4. Təsadüfi kəmiyyətin növünü təyin etməyi, paylanma funksiyasını yazmağı, çox işlənən diskret kəsilməz paylanmaları ayırd etməyi, təsadüfi kəmiyyətin modası və medianını təyin etməyi bacarmalıdırlar.
FTN 5. İkiölçülü təsadüfi kəmiyyətlərin paylanma funksiyasını yazmağı, birölçülü təsadüfi kəmiyyətin riyazi gözləməsini, dispersiyasını və momentlərini hesablamağı bacarmalıdırlar.
FTN 6. Təsadüfi kəmiyyətlərin kovariasiya, korrelyasiya əmsallarını, təsadüfi kəmiyyətə orta kvadratik mənada ən yaxın olan xətti funksiyanı tapmağı bacarmaq.
FTN 7. Çəbişev bərabərsizliyindən və böyük ədədlər qanunundan, Markov teoremi və onun nəticələrindən istifadə etməyi bacarmalıdır.
FTN 8. Təsadüfi prosesləri tədqiq etməyi, onun növlərini və ədədi xarakteristikalarını təyin etməyi bacarmalıdır.
FTN 9. Baş yığım və seçmə yığımın ədədi xarakteristikalarını təyin etməyi, naməlum parametrləri qiymətləndirməyi, etibarlılıq intervallarını tapmağı, statistik fərziyələrin düzgünlüyünü yoxlamağı bacarmalıdır.

"İKT-baza kompyuter bilikləri fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. İnformasiyanın alınması, saxlanması və emalının əsas üsul və vasitələrinə yiyələnmək, kompüterdən informasiyanın idarə edilməsi vasitəsi kimi istifadə bacarığına və qlobal kompüter şəbəkələrində informasiya ilə işləmə qabiliyyətinə malik olmaq.
FTN 2. Qoyulmuş məsələyə uyğun olaraq iqtisadi verilənlərin emalı üçün emal vasitələrini seçmə, hesablamanın nəticələrini təhlil etmə və alınmış nəticələri əsaslandırma bacarığına yiyələnmək.
FTN 3. Daxili və xarici mənbələrdən istifadə edərək zəruri verilənləri toplama, təhlil etmə və analitik hesabat hazırlama bacarığına yiyələnmək.
FTN 4. Analitik və tədqiqat məsələlərinin həlli üçün müasir texniki vasitələrdən və informasiya texnologiyalarından istifadə bacarığına malik olmaq.
FTN 5. Kommunikativ məsələlərin həlli, İnternetdə axtarış və arayış sistemləri vasitəsilə peşə əhəmiyyətli informasiyanın axtarışı və seçimi vasitələrindən və informasiya texnologiyalarından istifadə qabiliyyətinə malik olmaq.
FTN 6. Təlim və özünü təlim proseslərində iştirak üçün İKT vasitələrindən istifadə imkanlarına malik olmaq.

"Statistika fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Praktiki vəzifələrin həlli üçün zəruri olan məlumatların toplanması, işlənməsi və təhlilinin statistik metodologiyasını mənimsəmək.
FTN 2. Statistik məlumatların toplanması, saxlanması, ilkin işlənməsinin üsul və metodlarını seçməyi və onların tətbiqini, müasir informasiya mənbələri ilə işləməyi bacarmaq.
FTN 3. Təsviri statistikanın metodları əsasında toplanmış statistik məlumatların ümumiləşdirilməsini, təhlil məqsədilə əlverişli formada təqdim etməyi bacarmaq.
FTN 4. İnformasiya əldə edilməsinin mühüm vasitəsi kimi statistik göstəricilərin hesablanması, onların izahını, optimal qərarların qəbul edilməsi üçün nəticələr formalaşdırmağı bacarmaq.
FTN 5. Statistik metodologiyanın praktiki tətbiqini, uçot və statistikanın beynəlxalq standartlarına və qaydalarına uyğun olaraq istənilən həcmdə məlumatlarla işləməyi, yüksək statistik texnologiyaların tətbiqini, düzgün və əsaslandırılmış nəticələri formalaşdırmağı bacarmaq.
FTN 6. İnformasiyanın idarə edilməsinin mühüm vasitəsi kimi informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadəni bacarmaq.

"Ekonometrika-1" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Xətti proqramlaşdırma məsələsini qoymaq, vektor, matris və cəm işarələrinin köməyi ilə təviri etməyi, XPM-nin həndəsi və iqtisadi mənasını izah etməyi, məsələni qrafik və Simpleks üsulla həll etməyi bacarmaq
FTN 2. Qoşma məsələləri qurmağı, qoşmalığ teoremlərini təhlil etməyi bacarmaq
FTN 3. XP-da nəqliyyat məsələsi, tam ədədli xpm, kəsir-xətti proqramlaşdırma məsələlərini qurmağı və həll etməyi bacarmaq
FTN 4. Parametrik proqramlaşdırma məsələsi, qeyri-xətti proqramlaşdırma məsələsi, dinamik proqramlaşdırma məsələsini qurmağı və həll etməyi bacarmaq
FTN 5. Oyunlar nəzəriyyəsi məsələlərini qurmaq, iqtisadi mənasını izah etməyi və həllini bacarmaq
FTN 6. Variasiya sıraları və onların qurulmasını, variasiya ölçülərini hesablamağı bacarmaq

"Ekonometrika-2" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Kovaryasiya və korrelyasiya əmsallarını hesablamağı, xətti cüt reqressiya modelini qurmağı, reqressiya tənliyinin əmsallarını qiymətləndirməyi bacarmaq
FTN 2. Klassik və Keyns nəzəriyyəsi baxımından makroiqtisadi göstəricilərin modelləşdirilməsini bacarmaq
FTN 3. Sahələrarası balans modeli, modelin bölmələrini qurmağı, makroiqtisadi dinamika göstəricilərini izah etməyi bacarmaq
FTN 4. Qrafik qrafik izahını, şəbəkə planlaşdırılmasını bacarmaq, KXS-ni xarakterizə edən funksiyaların bəzi keyfiyyət göstəricilərinin hesablanması alqoritmlərini bilmək
FTN 5. Sıfır(əsas) hipotez (H_0) və alternativ(rəqabət apa-ran) hipotezləri(H_1) qurmaq, birinci və ikinci tip xətalrı təhlil etməyi, heteroskedastikliyi aşkar etməyi bacarmaq
FTN 6. Zaman sıralarının qurulmasını, zaman sıralarında stasionarlığın yoxlanılmasını bacarmaq

"Menecment" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Menecmentin əsas funksiyalarını və menecerlərin rollarını təsvir etmək.
FTN 2. Menecerlərin planlaşdırma prosesini təşkilatın missiyası, vizyonu və dəyərləri ilə necə uyğunlaşdırdığını izah etmək.
FTN 3. Ümumi müəyyənləşdimə təşkilatı quruluşları və hər birinin üstün və mənfi cəhətlərini ayırd etmək.
FTN 4. Təşkilatlardakı qrup və komanda dinamikasını anlamaq.
FTN 5. Təşkilat mədəniyyətini və müxtəlifliyin faydalarını anlamaq.
FTN 6. Güclü və zəif liderliyi və liderlik növlərini tanımaq.

"Sosial sahələrin iqtisadiyyatı " fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. İqtisadiyyatda dövlət sektorunun rolunu dərk etmək
FTN 2. Sosial sahələr üzrə dövlət siyasətinin əsaslarını bilmək.
FTN 3. Sosial sahələrin maliyyələşmə imkanlarını bilmək.
FTN 4. Fəaliyyətlərin müəyyənləşdirilmiş qurumlar və qaydalar çərçivəsində tənzimlənməsini mənimsəmək.
FTN 5. İnküziv sosial-iqtisadi siyasət üzrə baza biliklərinə malik olmaq.
FTN 6. İnstitusional yanaşmanın əhəmiyyətini dərk etmək.

"Beynəlxalq iqtisadiyyat" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Beynəlxalq iqtisadiyyat üzrə anlayışları bilmək. Qlobal iqtisadi proseslər haqqında biliklərə sahib olmaq
FTN 2. Müxtəlif ölkələrin iqtisadiyyatını müqayisəli şəkildə təhlil etməyi bacarmaq
FTN 3. Beynəlxalq biznesin əhəmiyyətini dərk etmək
FTN 4. Beynəlxalq ticarət nəzəriyyələrini və siyasətini mənimsəmək

FTN 5. Beynəlxalq maliyyə və maliyyə bazarları üzrə anlayışları bilmək.
FTN 6. Tədiyə balansını təhlil etməyi bacarmaq

"İnkişaf iqtisadiyyatı" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. İnkişaf iqtisadiyyatının əsas konsepsiyalarını və modellərini qiymətləndirə biləcək
FTN 2. İnkişaf iqtisadiyyatında struktur yeniləşməsinin zəruriliyini və onun resurs tənzimləməsi prinsiplərinin əsaslandırma biləcək
FTN 3. İnkişaf iqtisadiyyatı üçün yeni iqtisadi islahatların əhəmiyyətini qiymətləndirə biləcək
FTN 4. Sosial-iqtisadi inkişafı xarakterizə edən göstəriciləri və modellərini fərqləndirə biləcək
FTN 5. İnkişaf iqtisadiyyatının beynəlxalq meyillərini üzə çıxartmaqla qlobal problemlərin rolunu qiymətləndirə biləcək

"Azərbaycan iqtisadiyyatı" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Milli iqtisadiyyatın makroiqtisadi mənzərəsini təhlil etmək və qiymətləndirməyi bacarır
FTN 2. Sosial-iqtisadi göstəricilərin dinamikasını şərh etməyi bacarır
FTN 3. İqtisadi siyasətin əsas konturlarını bilmək, təhlil etmək və qiymətləndirməyi bacarır
FTN 4. Sektorial və sektorlar arasındakı əlaqələrin təhlilini və qiymətləndirməsini bacarır
FTN 5. Milli iqtisadiyyatın beynəlxalq iqtisadi münasibətlərdə ki, mövqeyini şərh etməyi bacarır
FTN 6. SWOT analizi təhlil etmək və qiymətləndirməyi bacarır

"Rəqəmsal iqtisadiyyat" (Sahə iqtisadiyyatı) fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Müasir dövrün iqtisadi reallıqlarını anlamaq və onları təhlil edə bilmək.
FTN 2. Mürəkkəb iqtisadi məsələləri analiz edə bilmək.
FTN 3. Müasir iqtisadi proseslərin işləmə mexanizminin nəzəri və tətbiqi cəhətlərini anlamaq.
FTN 4. İqtisadiyyatın kompleks məsələlərinin həllində istifadə olunan riyazi metodları anlamaq.
FTN 5. İqtisadi analiz üçün tələb olunan statistik, ekonometrik və alətitik instrumentlərin istifadəsini mənimsəmək.
FTN 6. İqtisadi problemlərin həlli üçün prosesləri modeləşdirmək, əlaqədar metodlardan istifadə etməklə uyğun hipotezlər irəli sürmək və qiymətləndirmək.

"Ətraf mühitin iqtisadiyyatı" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Dayanıqlı inkişaf konsepsiyalarını mənimsəmək.
FTN 2. Dayanıqlı inkişaf konsepsiyasının ekoloji aspektlərini təhlil etməyi bacarmaq.
FTN 3. Ətraf mühitlə bağlı fundamental nəzəriyyələri bilmək.
FTN 4. Dayanıqlı inkişafda ətraf mühitin rolunu əsaslandırmağı bacarmaq.
FTN 5. Ətraf mühitin mühafizəsi siyasətinin meyarlarını bilmək.
FTN 6. Təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə təklifləri ilə çıxış etməyi bacarmaq.

"İqtisadi fikir tarixi" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Qədim dünyanın iqtisadi təlimlərini ilə feodalizm dövrünün iqtisadi təlimlərini müqayisə etməyi bacarmaq
FTN 2. Klassik siyasi iqtisad məktəbinin formalaşması, onların meydana çıxdığı tarixi şərait haqqında biliklər əldə etməklə təhlil apamağı bacarmalıdır
FTN 3. Klassik siyasi iqtisadi məktəbin əleyhidarlarının iqtisadi görüşlərini, tarixi məktəb nümayəndələrinin iqtisadi fikirlərinə sahib olmaq və onların müqayisəli təhlili və qiymətləndirilməsini bacarmalıdır
FTN 4. Marksist iqtisadi nəzəriyyə məktəbi və onun davamçılarının, marjinalizm, neoklassik iqtisadi fikrin formalaşmasının və Marşalın ideyalarını fərqli xüsusiyyətlərini izah etməyi bacarmaq
FTN 5. İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi və Keynsin iqtisadi tənzimləməyə dair fikirlərinin tətbiqi bacarıqlarına sahib olmaq
FTN 6. Müasir iqtisadi nəzəriyyələrin təkamülünü, yeni iqtisadi – nəzəri konsepsiyaları, Azərbaycanda iqtisadi fikrin formalaşması və inkişaf mərhələlərini, müstəqillik illərində Azərbaycanda iqtisadi fikrin vəziyyəti, perspektivləri barədə biliklər əldə etmək bacarıqlarına malik olmaq

"Əməyin iqtisadiyyatı" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. "Əməyin iqtisadiyyatı" fənninin məzmunu və onun başqa elmlərlə əlaqəsini bilmək, Əməyin keyfiyyəti, reduksiyası, əmək fəaliyyətinin dəyişməsi qanunu və işçi qüvvəsinin mobilliyini şərh etməyi bacarır
FTN 2. İstehsal amilləri bazarını təhlil etməyi bacarır
FTN 3. Əmək bazarının xüsusiyyətlərini fərqləndirməyi bacarır
FTN 4. Əmək haqqı nəzəriyyələrini tətbiq etməyi bacarır
FTN 5. Yoxsulluq səviyyəsinin qiymətləndirməyi və yoxsulluq meyarlarını sadalamağı, orta sinfin formalaşması, əhəmiyyətini və meyarlarını təhlil etməyi bacarır
FTN 6. Sosial-əmək münasibətlərinin mahiyyətini, əhəmiyyətini və ona təsir edən amilləri qiymətləndirməyi bacarır

"Mülki müdafiə" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Mülki müdafiə sahəsində mövcud normativ-hüquqi sənədlərin əsas tələblərini bilir.
FTN 2. Mülki müdafiənin strukturu və vəzifələrini, mülki müdafiə tədbirlərinin planlaşdırılmasının məzmunu və metodikasını bacarır.
FTN 3. Dinc və müharibə dövrlərindəki fəvqəladə halların xüsusiyyətlərini bilir.
FTN 4. Əhalinin fəvqəladə hallardan mühafizəsinin əsas prinsiplərini və üsullarını bacarır.
FTN 5. Fəvqəladə hadisələr zamanı ilk tibbi yardımın göstərilməsi qaydalarını və mühafizə vəsi-tələrindən istifadə etməyi bacarır.
FTN 6. Mülki müdafiə tədbirlərinin planlaşdırılması və həyata keçirilməsini bacarmaq, FH-in nəticələrinin aradan qaldırılması yollarını bilmək, qəza-xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlərin dağıntı ocaqlarında təşkil etmək və aparılmasını həyata keçirmək, əhalinin mülki müdafiə sahəsində hazırlanmasının prinsiplərini öyrənmək, fəvqəladə hadisələr zamanı dağıntı ərazisində ilk tibbi yardım aparmağı bacarmaq.

Fənlərin və Təhsil proqramının təlim nəticələrinin matrisi

Əlavə 2.

Nö	Fənnlər	PTN1	PTN2	PTN3	PTN4	PTN5	PTN6	PTN7	PTN8	PTN9	PTN10	PTN11	PTN12
ÜMUMİ FƏNNLƏR													
1	HF-B01	x											
2	HF-B02		x										
3	HF-B03.1		x										
4	HF-B04.2			x									
5	HF-B04.1				x								
İXTİSAS FƏNNLƏRİ													
6	İqtisadiyyata giriş				x								
7	Mikroiqtisadiyyat				x								
8	Makroiqtisadiyyat				x								
9	Xətti cəbr və riyazi analiz			x									
10	Ehtimal nəzəriyyəsi və riyasi statistika			x									
11	İKT - baza komputer bilikləri			x									
12	Statistika			x									
13	Ekonometrika			x									
14	Menecment					x							
15	Sosial sahələrin iqtisadiyyatı				x								
16	Beynəlxalq iqtisadiyyat										x		
17	İnkişaf iqtisadiyyatı									x			
18	Azərbaycan iqtisadiyyatı				x								
19	Rəqəmsal iqtisadiyyat (sahə iqtisadiyyatı)			x									
20	Ətraf mühitin iqtisadiyyatı									x			
21	İqtisadi fikir tarixi				x								
22	Əməyin iqtisadiyyatı								x				
23	Mülki müdafiə									x			
SEÇMƏ FƏNNLƏR													
24	İPFS – B01							x					
25	İPFS – B02							x					
26	İPFS – B03												x
27	İPFS – B04					x							
28	İPFS – B05					x							
29	İPFS – B06						x						
30	İPFS – B07					x							
31	İPFS – B08				x								
32	İPFS – B09										x		
33	İPFS – B10											x	
34	İPFS – B11											x	

7. İnfrastruktur və kadr potensialı

7.1. **"050405-İqtisadiyyat"** ixtisasının proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün müvafiq İKT ilə təchiz olunmuş kabinet və laboratoriyalar, kompüter sinifləri, emalatxanalar və s. ilə təmin olunmuş maddi-texniki bazası olmalıdır. Təhsilalanların universitetin lokal şəbəkəsinə, internetə, məlumat bazalarına, elektron kitabxanalarına, axtarış sistemlərinə çıxışı təmin edilməlidir.

7.2. Universitetlərin professor-müəllim heyəti, bir qayda olaraq, elmi dərəcəyə malik olur. Digər dövlət, yaxud özəl müəssisələrdən və/və ya digər müvafiq təşkilatlardan gələn yüksək ixtisaslı mütəxəssislər, həmçinin müvafiq ixtisas qrupu üzrə minimum magistr dərəcəsinə sahib olan şəxslər də tədrisə cəlb oluna bilərlər.

8. Təcrübə

8.1. Təcrübə tələbənin nəzəri biliklərinin praktikada tətbiqi, eləcə də peşə bacarıqlarının gücləndirilməsi baxımından önəmlidir. İxtisasın xüsusiyyətlərindən asılı olaraq təcrübənin təşkili qaydaları universitet tərəfindən müəyyən oluna bilər.

8.2. Təcrübə özəl şirkətdə, dövlət müəssisəsində, tədqiqat laboratoriyasında (eləcə də universitet, AMEA, özəl yerli, yaxud beynəlxalq təşkilat və şirkətlər və s.) təşkil oluna bilər.

8.3. Təcrübə prosesindən maksimal fayda əldə etmək məqsədilə proses aşağıdakı kimi 4 mərhələdə təşkil oluna bilər: 1) tələbə karyera planlaşdırılmasını doğru təyin etməyi öyrənməli, 2) eləcə də yumşaq və 3) sərt bacarıqlara yiyələnməli, 4) müəssisə və təşkilatlarda təcrübə keçməli və ya onlardan daxil olan sifariş layihəsini yerinə yetirməlidir.

8.4. Tələbənin karyera planlaması və yumşaq bacarıqlar fənlərini mənimsəməsi ona təhsil müddətində Özünüinkışaf və fərsətlərin dəyərləndirməsinə imkan yaradacaq. Belə ki, "Karyera planlaması" fənni üzrə kursu mənimsəməklə tələbələr karyera barədə ilkin anlayışları, təhsil müddətində dəyərləndirilməli olan karyera inkişaf fəaliyyətlərini biləcəkdir; karyera yol xəritəsinin tərtib olunmasını və texnikaları, iradə, motivasiya və pozitiv düşüncə, işgüzar etika, iş axtarma strategiyaları, eləcə də iş üçün doğru müraciət qaydalarını, peşəkar CV, rezümə, istək və tövsiyə məktublarının hazırlanmasını bacaracaq; iş müəssisəsinə hazırlıq prosedurlarını və müəssisə texnikalarını anlayacaqdır. "Yumşaq bacarıqlar" fənni sayəsində isə tələbə vaxtın effektiv idarə edilməsini, stress menecmentini, kreativ, tənqidi və analitik düşüncə formalarını biləcəkdir; problem həll etmə və qərarvermə texnikaları, ictimaiyyət qarşısında çıxış, səlis nitqin inkişaf yolları, bədən dili və doğru təqdimat qaydalarını, eləcə də komanda işinin qurulmasını bacaracaq; liderlik haqqında prinsipləri anlayacaqdır. Sərt bacarıqlar fənni tələbələrə iş dünyasında on çox istifadə edilən excel alətlərindən, layihələrin idarə edilməsində proqram təminatlarından səlis istifadəni bacaracaq; iş həyatında şifahi və yazılı kommunikasiya qaydalarını biləcəkdir; rəqəmsal savadlılıq istiqamətindəki əsas nüansları anlayacaq, şəxsi brendin qurulması yollarını biləcəkdir.

8.5. Təcrübəni təşkili iki formada təklif olunacaqdır. Belə ki, tələbələr şirkət və qurumlarda təcrübə imkanlarını araşdıracaq və müsbət dəyərləndirilən tələbələr qarşı tərəfin razılıq sənədlərini universitetə təqdim edəcəkdir. Təhsil müddətində mənimsənilmiş karyera planlaması, sərt və yumşaq bacarıqlar sayəsində iş dünyasında uğur qazanma ehtimalları yüksək olacaqdır. Təcrübədən öncə universitet və təcrübə təşkil olunacaq şirkət/müəssisə/Laboratoriya müqavilə imzalanmalıdır. Eyni zamanda, tələbənin fərdi müraciəti əsasında onun ixtisasına uyğun digər şirkət/müəssisə/laboratoriyada, o cümlədən xaricdə təcrübə keçməsinə icazə verilir. Müqavilədə şərtlər, tələbələrin hüquq və öhdəlikləri və digər zəruri təfərrüatlar əks olunur.

8.6. Təcrübənin təşkili barəsində ikinci forma isə tələbələrin iş dünyasından daxil olan sifariş layihələrinin icra olunmasıdır. Belə ki, şirkət və qurumlarda ehtiyac duyulan araşdırmalar, təkmilləşdirmə imkanları, problemlərə həll yolları tələbə və mentor müəllimlərin birgə fəaliyyəti ilə təhlil ediləcəkdir və layihəşikildə sifarişçilərə təqdim ediləcəkdir.

8.7. Təcrübənin qiymətləndirilməsi təqdim olunmuş layihənin dəyərləndirilməsindən sonra iş dünyası nümayəndələri tərəfindən həyata keçiriləcəkdir.

9. Məşğulluq və ömürboyu təhsil

9.1. **“050405-İqtisadiyyat”** ixtisası üzrə məzun olan tələbələr əsasən dövlət qurumlarında və mülkiyyət formasından asılı olmayaraq müxtəlif müəssisələrdə iqtisadçı olaraq fəaliyyət göstərə bilirlər. Bundan əlavə məzunlar tabeliyindən asılı olmayaraq peşəsinə və ixtisas dərəcəsinə uyğun gələn istənilən istehsal sahələri, təşkilatlar, idarələr, müəssisələr, birliklər, iqtisadi bloka daxil olan nazirlik və komitələrdə həmçinin maliyyə və biznes sahələrində mütəxəssis olaraq da çalışa bilirlər.

9.2. Universitet Təhsil Proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb sahifəsində yerləşdirməlidir.

9.3. **“050405-İqtisadiyyat”** ixtisası üzrə Təhsil Proqramının məzunları təhsillərini “İqtisadiyyat və idarəetmə” ixtisasları qruplarına daxil olan bütün Magistr proqramlarında davam etdirə bilirlər.

9.4. Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmalar məzunların müstəqil şəkildə ömürboyu təhsil almaları üçün ilkin şərtlərdəndir.

Razılaşdırılmışdır:

Tədris işləri üzrə prorektor

_____ **X.C.Əzizova**

“İqtisadiyyat” ixtisası üzrə proqram rəhbəri

_____ **A.M.Pənahov**

“İqtisadiyyat” ixtisası
Seçmə fənn blokunda olan fənnlərin təlim nəticələri

"Maliyyə uçotu" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Maliyyə hesabatının məzmununu və tərtibinin məqsədini izah etməyi bacaracaq
FTN 2. Maliyyə məlumatlarının keyfiyyət xüsusiyyətlərini müəyyənləşdirməyi bacaracaq
FTN 3. İkili yazılışları və mühasibat uçotu sistemlərindən istifadə etməyi bacaracaq
FTN 4. Təsərrüfat əməliyyatları mühasibat hesablarında və ilkin sənədlərdə qeyd etməyi bacaracaq
FTN 5. Sınaq balansını hazırlamağı bacaracaq
FTN 6. Korporativ və qeyri-korporativ müəssisələr üçün əsas maliyyə hesabatlarını hazırlamağı bacaracaq
FTN 7. Sadə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarını hazırlamağı bacaracaq
FTN 8. Maliyyə hesabatları təhlil və şərh etməyi bacaracaq

Maliyyə fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Maliyyə münasibətlərinə dair nəzəri biliklərə malik olmaqla maliyyə sistemi, maliyyə siyasətinin əsas istiqamətlərini, maliyyənin idarə olunması və maliyyə nəzarətinin təşkilati-hüquqi əsasını şərh etməyi bacarmaq
FTN 2. Dövlət büdcəsi, büdcədən kənar fondların gəlir və xərclərini, dövlət krediti və borclarını təhlil edib qiymətləndirməyi bacarmaq
FTN 3. Müəssisələrin və ev təsərrüfatlarının gəlir və xərclərini təhlil edib qiymətləndirməyi bacarmaq
FTN 4. Sığorta və maliyyə bazarlarının müxtəlif seqmentlərini təhlil edib, qiymətləndirməyi bacarmaq
FTN 5. Mərkəzi Bankın tənzimləmə mexanizmini təhlil etməyi və kommersiya banklarının apardığı əməliyyatları təhlil etməyi bacarmaq

"İqtisadi hüquq" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Tələbə iqtisadi hüququn əsas ideyalarını və nəzəriyyələri, iqtisadiyyatla hüququn qarşılıqlı əlaqəsini və onların bir-birinə təsir mexanizmlərini təhlil və qiymətləndirilməsini bacarmalıdır.
FTN 2. İhisarçılıq şəraitində antiinhisar qanunvericiliyini, maliyyə sahəsinə aid olan hüquq normalarını tətbiq etməyi bacarmalıdır.
FTN 3. Azad sahibkarlıq, kommersiya hüququ və aqrar sahəsində olan qanunvericiliyi bilmək və təqdim etməyi bacarmalıdır.
FTN 4. Mülkiyyətin toxunulmazlığını qanunlara uyğun izah etməyi bacarmalıdır.
FTN 5. İnformasiya cəmiyyətinin dövlət siyasətini, informasiya təhlükəsizliyi sistemini və elektron ticarətlə bağlı qanunvericilik bazasını öyrənməyi və informasiya əldə edərkən tətbiq etməyi bacarmalıdır.
FTN 6. Nəqliyyat sferasını tənzimləyən normativ-hüquqi aktları, hüquqi vəziyyətini, gömrük qanunvericiliyi aktlarını, valyuta nəzarətinin həyata keçirilməsində gömrük orqanlarının səlahiyyətlərini, pozuntulara görə məsuliyyəti, bu orqanların hüquqi vəziyyətini öyrənməklə tətbiqini bacarmalıdır.

"Layihələrin idarəedilməsi" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Layihə yazmaq, onu icra etmək və qiymətləndirmək qabiliyyətinə sahib olmaq.
FTN 2. Layihələrin idarə edilməsi üçün lazım olan komanda işini təşkil etmək.
FTN 3. Layihə üçün tələb olunan mənbələri necə müəyyənləşdirməyi, resursları necə idarə etməyi və layihənin xərclərini necə idarə etməyi öyrənmək.
FTN 4. Layihədəki riskləri müəyyənləşdirməyi, riskləri necə idarə etməyi, onların qarşısını necə almağı və onlardan faydalanmağı bilmək.

FTN 5. Layihə irəlilədikcə planlaşdırılan ilə gerçəkləşdirilənin uyğunluğunun yoxlanılması və layihənin keyfiyyət tələblərinə cavab verib - vermədiyini müəyyənləşdirmək.
FTN 6. Layihə meneceri üçün lazım olan xüsusiyyətləri əldə etməyi bacarmalıdır.

İnsan resurslarının idarə edilməsi fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Heyətin idarə edilməsinin əsas konsepsiyaları, prinsipləri və funksiyaları müəyyən etməyi bacaracaq.
FTN 2. İnsan resurslarının idarə edilməsinin strategiyasını qura və iş analizlərini aparmağı bacaracaq.
FTN 3. Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi proqramları hazırlamağı, hüquqi aspektlərə riayət etməyi bacaracaq.
FTN 4. İnsan resurslarının idarə edilməsində menecerlərin fəaliyyət funksiyalarını şərh etməyi bacaracaq.
FTN 5. İnsan resurslarının idarə edilməsində tədrisin və attestasiyanın keçirilməsini təşkil etməyi bacaracaq.
FTN 5. Kadr planlaşdırılmasının əsas səviyyələrini öyrənəcək, strateji idarəetmə prosesinin mərhələlərini, müəssisələrdə SWOT təhlilini aparılmağını, heyətə olan tələbatın hesablanmağı bacaracaq.
FTN 6. Müəssisələrdə əməyin ödənilməsi sisteminin təşkili və əməkhaqqı sistemlərini müəyyən etməyi bacaracaq.
FTN 7. Əmək fəaliyyəti stimullarının növlərini öyrənəcək və stimullaşdırma vasitələrinin optimal variantının seçilməyi, işgüzar adaptasiyanı təşkil etməyi bacaracaq.
FTN 1. Müəssisələrdə münafişələrin idarə edilməsi istiqamətlərini öyrənəcək, insan resurslarının idarə edilməsinin hüquqi və etik cəhətlərini müəyyən etməyi bacaracaq.

İqtisadi təhlil fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. İqtisadi təhlilinin formasiya mənbələrini qiymətləndirmək, iqtisadi təhlilin forma və növlərini tətbiq etmək.
FTN 2. Məhsul istehsalı, maya dəyəri və satışını təhlil etmək.
FTN 3. Müəssisənin istehsal resursları ilə təmin olunması və onlardan istifadəni təhlil etmək.
FTN 4. Sahələr üzrə təhlilin təşkilini və müxtəlif idarəetmə qərarlarını əsaslandırmaq.
FTN 5. Maliyyə vəziyyətini təhlil etmək.
FTN 6. Müəssisənin investisiya fəaliyyətini qiymətləndirmək.
FTN 7. Sahibkarlıq riski və onların təhlili yollarını müəyyən etmək.

“Biznesin idarə edilməsi” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Müasir dövrün iqtisadi reallıqlarını anlamaq və onları təhlil edə bilmək.
FTN 2. Mürəkkəb iqtisadi məsələləri analiz edə bilmək.
FTN 3. Müasir iqtisadi proseslərin işləmə mexanizminin nəzəri və tətbiqi çərçivəsini anlamaq.
FTN 4. İqtisadiyyatın kompleks məsələlərinin həllində istifadə olunan riyazi metodları anlamaq.
FTN 5. İqtisadi analiz üçün tələb olunan statistik, ekonometrik və alətitikinstrumentlərin istifadəsini mənimsəmək.
FTN 6. İqtisadi problemlərin həlli üçün prosesləri modelləşdirmək, əlaqədar metodlardan istifadə etməklə uyğun hipotezlər irəli sürmək və qiymətləndirmək.

Qeyri neft sənayesinin iqtisadiyyatı fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Qeyri – neft sənayesinin tədqiqat metodlarını, vəzifələrini, predmetini və obyektini təhlil etməyi bacaracaq.
FTN 2. Qeyri – neft sənayesinin sosial-iqtisadi əlamətlərini ayırmağı və restrukturlaşdırılmasını bacaracaq.
FTN 3. Qeyri – neft sənayesinin inkişaf prioritetlərini və innovasiyalı inkişafa əsaslanan sənayenin yaradılmasını bacaracaq.
FTN 4. Maşınqayırma və elektrotexnika sənayesinin xarakterik xüsusiyyətlərini seçməyi bacaracaq.

FTN 5. Aqrar sahəni təşkilatı, texniki-iqtisadi vəziyyətini təhlil etməyi bacaracaq.
FTN 6. Yüngül və yeyinti sənayesinin xarakterik xüsusiyyətlərini, maddi-texniki bazasını təhlil etməyibacacaq.
FTN 7. Rabitə, turizm və tikinti sənayesinin iqtisadi vəsosial səmərəliliyini hesablamağı bacaracaq.
FTN 8. Qeyri-neft sənayesinin dövlət tənzimlənməsi və proqramlar əsasında inkişaf etdirilməsini bacaracaq.

Regional iqtisadiyyat fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Regional idarəetmənin təşkilinin əsas prinsipləri, bu idarəetmə sisteminin digər idarəetmə formalarından fərqli və üstün cəhətlərinin təhlil etməyi bacarmalıdır.
FTN 2. İdarəetmə qərarlarının hazırlanması, qəbulu və icrası proseslərini qiymətləndirməyi bacarmalıdır.
FTN 3. İdarəetmədə işgüzar ünsiyyət qurmağı, fəaliyyət mexanizmlərini və onu icra etməyi bacarmalıdır.
FTN 4. İdarəçilik sahəsində bacarıq və vərdislərə malik olmaqla qanunvericilik bazasından istifadə etməyi bacarmalıdır.
FTN 5. Regional idarəetmədə mövcud problemləri, onların həlli məsələlərini və struktur islahatlarının aparılması qaydalarını müəyyən etməyi bacarmalıdır.
FTN 6. Beynəlxalq təcrübədə yerli özünüidarəetmənin təşkili prinsiplərini təhlil etməyi bacarmalıdır.

Vergitutma fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Vergi sistemi və vergi siyasətinə dair baza bilikləri öyrənir
FTN 2. Vergi ödəyicilərinin uçota alınması, onların hüquqları, vəzifələri və öhdəlikləri haqqında bilikləri öyrənir
FTN 3. Vergi nəzarəti və qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyətə dair bilikləri öyrənir
FTN 4. Birbaşa vergilərin hesablanması və ödənilməsi bacarıqlarına yiyələnir
FTN 5. Dolayısı vergilərin hesablanması və ödənilməsi bacarıqlarına yiyələnir
FTN 6. İşçilərin, işəgötürənlərin və öz-özünə işləyənlərin məcburi (icbari) dövlət sosial sığortası haqqının hesablanması və ödənilməsi bacarıqlarına yiyələnir

Beynəlxalq ticarət əməliyyatları fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Beynəlxalq iqtisadiyyat üzrə anlayışları bilmək. Qlobal iqtisadi proseslər haqqında biliklərə sahib olmaq.
FTN 2. Müxtəlif ölkələrin iqtisadiyyatını müqayisəli şəkildə təhlil etməyi və qiymətləndirməyi bacarmaq.
FTN 3. Tədiyyə balansını təhlil etməyi və qiymətləndirməyi bacarmaq.
FTN 4. Beynəlxalq işçi hərəkətinin xüsusiyyətlərini və dinamikasını təhlil etməyi və qiymətləndirməyi bacarmaq
FTN 5. Az inkişaf etmiş ölkələrin iqtisadi siyasətini təhlil etməyi və qiymətləndirməyi bacarmaq.
FTN 6. İnkişaf etmiş ölkələrin iqtisadi siyasətini təhlil etməklə qiymətləndirməyi bacarmaq.

